

ĐỐI XỬ NHÂN ĐẠO VỚI ĐỘNG VẬT

Quyền động vật

Định nghĩa

Quyền động vật là trạng thái sinh lý và tâm lý tốt của động vật, được đo bằng chỉ số hành vi, sinh lý, tuổi thọ, và sinh sản.

Thuật ngữ phúc lợi động vật cũng có nghĩa là mối quan tâm của con người đối với quyền động vật hoặc về đạo đức đối xử với động vật và các quyền động vật. Chúng được đo bằng thái độ đối với việc sử dụng động vật.

Hệ thống quyền động vật có thể dựa trên nhận thức rằng các động vật không phải là con người, cần phải được xem xét, đặc biệt là khi chúng được sử dụng bởi con người. Những mối quan tâm bao gồm động vật bị giết dùng cho thực phẩm, hoặc được sử dụng cho nghiên cứu khoa học. Làm thế nào chúng được lưu giữ như là vật nuôi, và làm thế nào để các hoạt động của con người không ảnh hưởng đến sự sống còn của các loài có nguy cơ tuyệt chủng.

Động vật la đối tượng được quan tâm trong một số nền văn minh cổ xưa, quyền lợi động vật đã bắt đầu trong chính sách công của các nước phương Tây từ thế kỷ 19 như ở nước Anh. Ngày nay chúng cũng là trọng tâm của các hoạt động trong lĩnh vực khoa học thú y, đạo đức, và trong các tổ chức phúc lợi động vật.

Có hai hình thức của các khái niệm về quyền lợi động vật. Một là khẳng định rằng động vật không có ý thức và do đó không thể để trải nghiệm phúc lợi. Mặt khác là dựa vào quyền động vật rằng động vật không nên được coi là tài sản và bất kỳ việc sử dụng động vật của con người là không thể chấp nhận được. Một số chính quyền do đó xử lý phúc lợi động vật và các quyền động vật như hai vị trí đối lập. Theo đó, một số những người ủng hộ quyền động vật cho rằng nhận thức về quyền lợi động vật tốt hơn sẽ tạo điều kiện khai thác tiếp tục và gia tăng giá trị của động vật.

Trong đạo đức động vật, thuật ngữ phúc lợi động vật thường có nghĩa là đối xử tốt với động vật (welfarism). Trong Từ điển thú y, quyền động vật được định nghĩa là "*tránh lạm dụng và khai thác động vật của con người bằng cách duy trì các tiêu chuẩn thích hợp như cho ăn, chỗ ở và chăm sóc nói chung, phòng ngừa, điều trị bệnh và bảo đảm tự do không bị quá nhiều, và không cần thiết gây khó chịu và đau đớn*".

Donald Broom định nghĩa phúc lợi của động vật là "*trạng thái của chúng liên quan đến nỗ lực của chúng để đối phó với môi trường, bao gồm chúng phải làm gì để đối phó*". Ông nói rằng: "*Phúc lợi sẽ thay đổi một cách liên tục từ rất tốt đến rất nghèo và các nghiên cứu về phúc lợi sẽ có hiệu quả nhất nếu được sử dụng một loạt các biện pháp*".

Ng Yew-Kwang định nghĩa quyền động vật về kinh tế phúc lợi "*Phúc lợi sinh học là nghiên cứu sinh vật sống và môi trường của chúng đối với phúc lợi của chúng (được định nghĩa là hạnh phúc, hoặc thường thức trừu tượng đơn)*. Mặc dù có những khó khăn của việc xác định và đo lường phúc lợi liên quan đến vấn đề văn bản quy phạm pháp luật, phúc lợi sinh học là một khoa học tích cực".

Đối xử tốt với động vật

Đối xử tốt với động vật, còn được gọi đơn giản là welfarism hoặc quyền động vật, là vị trí mà về mặt đạo đức chấp nhận được đối với con người sử dụng động vật. Những ảnh hưởng xấu đến quyền lợi động vật được giảm thiểu càng nhiều càng tốt, không sử dụng các loài động vật với tất cả. Một ví dụ tư tưởng welfarist là tuyên ngôn Hugh Fearnley-Whittingstall, điểm 38 là:

Hãy suy nghĩ về các loài động vật mà bạn sẽ ăn thịt chúng. Bạn làm thế nào chúng được xử lý? chúng đã sống tốt? chúng được cho ăn các loại thức ăn an toàn, thích hợp? Chúng đã được chăm sóc, được tôn trọng và được tiếp xúc? Bạn có muốn chắc chắn về điều đó? Có lẽ đó là thời gian để tìm hiểu thêm một chút về thịt bạn ăn đến từ đâu. Hoặc mua từ một nguồn mà đã có sự cam đoan với bạn về những điểm này.

Động lực để cải thiện phúc lợi của động vật có thể xuất phát từ nhiều yếu tố bao gồm cả sự cảm thông, tiện ích, gen (đặc điểm di truyền), và các yếu tố văn hóa, động cơ có thể dựa trên lợi ích cá nhân. Ví dụ, cải thiện phúc lợi trong sản xuất động vật có thể để đáp ứng nhu cầu của người tiêu dùng

cho các sản phẩm từ hệ thống phúc lợi cao. Thông thường, mối quan tâm mạnh mẽ hơn với động vật có ích cho con người (vật nuôi) so với động vật hoang dã. Có một số bằng chứng cho thấy sự đồng cảm là một đặc điểm di truyền (gen nhu cầu). Nhiều nghiên cứu đã tìm thấy phụ nữ có mối quan tâm lớn đối với động vật hơn nam giới, có thể là kết quả của nó là một đặc điểm lợi thế tiến hóa trong xã hội, nơi mà phụ nữ chăm sóc vật nuôi trong khi đàn ông săn bắn chung. Thú vị hơn, nhiều phụ nữ có ám ảnh với động vật hơn nam giới. Nhưng ám ảnh động vật ít nhất một phần là do di truyền xác định, và điều này cho thấy thái độ đối với động vật có một thành phần di truyền. Ngoài ra, phụ nữ tỏ sự cảm thông đối với động vật ở độ tuổi rất sớm, khi các ảnh hưởng bên ngoài không thể là một lời giải thích đầy đủ.

Luật trừng phạt sự tàn ác với động vật có xu hướng không chỉ được dựa trên mối quan tâm phúc lợi, nhưng niềm tin rằng những hành vi có ảnh hưởng đối với xử sự của con người khác với những kẻ lạm dụng động vật. Một lập luận chống lại sự tàn ác động vật được dựa trên thẩm mỹ. Yếu tố văn hóa ảnh hưởng đến mối quan tâm của người dân cho quyền động vật bao gồm sự giàu có, giáo dục, truyền thống, tín ngưỡng tôn giáo, tư tưởng chính trị. Sự thịnh vượng ở nhiều khu vực khiến người tiêu dùng dành các thu nhập để mua nhiều sản phẩm hơn từ hệ thống phúc lợi xã hội cao. Sự thích nghi của hệ thống chăn nuôi hiệu quả kinh tế trong những khu vực này, tại các chi phí phúc lợi động vật và các lợi ích của người tiêu dùng, cả hai đều là những nhân tố thúc đẩy nhu cầu về phúc lợi cao hơn cho động vật trang trại. Một cuộc khảo sát năm 2006 kết luận rằng một phần lớn (63%) của công dân EU cho thấy một số sẵn sàng để thay đổi vị trí thông thường của họ trong mua sắm để có thể mua nhiều hơn cho những sản phẩm đảm bảo quyền lợi động vật và sản phẩm thân thiện. Sự quan tâm đến quyền lợi động vật tiếp tục phát triển, ngày càng tăng bởi các phương tiện truyền thông, tổ chức chính phủ và phi chính phủ, khối lượng nghiên cứu khoa học về quyền lợi động vật cũng đã tăng lên đáng kể ở một số nước.

Lịch sử, nguyên tắc, thực hành

Có hệ thống môi quan tâm cho các loài động vật có thể phát sinh trong nền văn minh "Indus Valley" là sự trở lại tổ tiên từ động vật, và rằng con vật được giết chết với sự tôn trọng như một con người. Niềm tin này được minh họa trong các tôn giáo hiện có, Jainism và các tôn giáo khác của Ấn Độ. Các tôn giáo khác, đặc biệt những người có nguồn gốc tôn giáo Abrahamitic, đối xử với động vật là tài sản của chủ sở hữu của họ, hệ thống hóa các quy tắc cho việc chăm sóc và giết mổ, dự định để hạn chế đau đớn dưới sự kiểm soát của con người.

Ngay từ đầu năm 1822, Richard Martin đã trình một dự luật thông qua Quốc hội về cấm đối xử vô nhân đạo với gia súc, ngựa và cừu. Các phương pháp tiếp cận phúc lợi xã hội đối với động vật phải có đạo đức con người và hành vi nhân đạo. Martin là một trong những người sáng lập của tổ chức phúc lợi động vật đầu tiên của thế giới, Hội Phòng chống ngược đãi thú vật (SPCA) vào năm 1824. Năm 1840, Nữ hoàng Victoria đã xây dựng xã hội phúc lành của mình. Xã hội dựa vào sự đóng góp của các thành viên để sử dụng mạng lưới thanh tra, để xác định những người lạm dụng, thu thập chứng cứ, và báo cáo cho các cơ quan có thẩm quyền. Tuy nhiên, tiến bộ đáng kể trong quyền động vật đã không diễn ra cho đến cuối thế kỷ 20. Trong năm 1965, chính phủ Anh ủy thác điều tra - dẫn đầu bởi Giáo sư Roger Brambell về phúc lợi của động vật nuôi. Trên cơ sở báo cáo của Giáo sư Brambell, chính phủ Anh thành lập Ủy ban Cố vấn phúc lợi (Animal Farm) vào năm 1967, đã trở thành Hội đồng phúc lợi vào năm 1979. Hướng dẫn của Ủy ban là giới thiệu các quyền tự do động vật "đứng lên, nằm xuống, quay lại, duỗi dài của chúng". Các hướng dẫn đã được xây dựng bao gồm:

- Tự do khỏi khát và đôi bằng cách sẵn sàng tiếp cận nước sạch và chế độ ăn uống để duy trì sức khỏe và sinh lực.
- Tự do khỏi sự khó chịu bằng cách cung cấp một môi trường thích hợp bao gồm cả chỗ ở và một khu vực nghỉ ngơi thoải mái.
- Tự do khỏi sự đau đớn, thương tích, và bệnh bằng cách phòng ngừa hoặc chẩn đoán và điều trị nhanh chóng.
- Tự do thể hiện hành vi bình thường bằng cách cung cấp đủ không gian, cơ sở phù hợp và loại

hình riêng của động vật.

-Tự do khỏi nỗi sợ hãi và đau đớn bằng cách bảo đảm các điều kiện và điều trị, tránh tổn thất về tinh thần.

Một số tổ chức phúc lợi động vật đã vận động để đạt được một Tuyên bố chung về quyền động vật tại Liên Hiệp Quốc. Về nguyên tắc, bản Tuyên bố kêu gọi Liên Hiệp Quốc công nhận động vật là chúng sinh, có khả năng trải qua đau đớn và sợ hãi, và nhận ra rằng quyền lợi động vật là một vấn đề quan trọng như một phần của sự phát triển xã hội của các quốc gia trên toàn thế giới. Chiến dịch đạt được phối hợp bởi Hiệp hội Thế giới bảo vệ động vật, với một nhóm nòng cốt làm việc bao gồm cả Hội Tình thương canh tác thế giới, và Hội Nhân đạo quốc tế .

Pháp luật về quyền động vật

- Hoa Kỳ

Tại Hoa Kỳ, một đạo luật liên bang được gọi là Đạo luật giết mổ nhân đạo được thiết kế nhằm làm giảm sự đau đớn của động vật trong quá trình giết mổ .Ngày 5 tháng 11 năm 2002, cử tri Florida đã thông qua 10 sửa đổi, bổ sung về việc cấm giam giữ lợn có chửa trong các khung chuồng nhốt lợn chửa . Điều bổ sung sửa đổi thông qua một tỷ lệ tán thành 55% và 45% chống lại .Ngày 7 tháng 11 năm 2006, cử tri Arizona đã thông qua Dự luật 204 với sự tán thành là 62%. Biện pháp cấm giam giữ bê trong khung chuồng bê thịt và lợn nái nuôi trong khung chuồng mang thai. Ngày 28 tháng 6 năm 2007, Thống đốc Ted Kulongoski bang Oregon đã ký luật cấm giam giữ lợn trong các khung chuồng mang thai (SB 694, 74 Leg.) .Ngày 14 tháng 5 năm 2008, Colorado Thống đốc Bill Ritter đã ký thành luật một dự luật SB 201, không sử dụng khung chuồng mang thai và khung chuồng bê thịt . Cũng trong năm 2008, California đã thông qua 2 dự luật, được gọi là " Đạo luật Phòng chống đối xử không tốt (Cruelty) với động vật trang trại " có hiệu lực bắt đầu vào năm 2015.

-Liên minh châu Âu

Pháp luật trong Liên minh châu Âu làm giảm đau đớn cho động vật trong quá trình giết mổ .Đức, Thụy Điển và Áo cấm sử dụng các lồng pin cho gà đẻ trứng. Hội đồng Liên minh châu Âu ra Chỉ thị 1999/74/EC đi vào hoạt động vào ngày 1 tháng 1 năm 2012, có nghĩa là lồng pin thông thường cho gà mái đẻ đang bị cấm trên toàn Liên minh.

Phòng thí nghiệm động vật: Tại Mỹ, mỗi tổ chức có sử dụng động vật để nghiên cứu trong phòng thí nghiệm được liên bang tài trợ phải có một tổ chức chăm sóc động vật . Ban có nhiệm vụ tiến hành đánh giá sự chăm sóc động vật và việc sử dụng của tổ chức bao gồm các kết quả kiểm tra của các cơ sở được yêu cầu theo quy định của pháp luật. Ban phải đánh giá các bước thực hiện trước khi nghiên cứu có thể xảy ra. Điều này bao gồm nghiên cứu trên động vật trang trại .Theo Viện Quốc gia (Health Office) thì quyền của động vật Phòng thí nghiệm là các nhà nghiên cứu phải cố gắng giảm thiểu căng thẳng ở động vật bất cứ khi nào có thể: "Động vật được sử dụng trong nghiên cứu và thử nghiệm có thể bị đau do bệnh gây ra, do thủ tục và độc tính của thuốc. Các chính sách về quyền động vật cho rằng thủ tục mà gây ra đau đớn tạm thời hoặc nhẹ hoặc đau nặng nên được thực hiện với thuốc an thần thích hợp, thuốc giảm đau, hoặc gây mê. Tuy nhiên, nghiên cứu và thử nghiệm đôi khi liên quan đến cơn đau mà không được thuyên giảm bởi vì chúng sẽ ảnh hưởng tới các mục tiêu khoa học của nghiên cứu .Theo đó, các quy định liên bang yêu cầu xác định sự khó chịu với động vật sẽ được giới hạn là không thể tránh khỏi cho việc tiến hành các nghiên cứu khoa học có giá trị, và rằng không hỗ trợ sự đau đớn mà chỉ tiếp tục cho thời gian cần hoàn thành các mục tiêu khoa học. Hội đồng hướng dẫn cách chăm sóc và sử dụng động vật phòng thí nghiệm cũng phục vụ như là một hướng dẫn để cải thiện phúc lợi cho động vật được sử dụng trong nghiên cứu ở Hoa Kỳ. Các Liên đoàn hướng dẫn động vật cho các chăm sóc và sử dụng động vật nông nghiệp trong nghiên cứu và giảng dạy là một nguồn lực giải quyết các mối quan tâm phúc lợi trong nghiên cứu động vật trang trại .

Động vật phòng thí nghiệm ở Mỹ cũng được bảo vệ theo Đạo luật quyền của động vật. Sở động vật và kiểm tra sức khỏe cây trồng nông nghiệp Hoa Kỳ (APHIS) thực thi Đạo luật quyền của động vật. APHIS kiểm tra các cơ sở nghiên cứu động vật thường xuyên và các báo cáo được công bố trực

tuyên. Các vấn đề phúc lợi khác bao gồm chất lượng của các nguồn động vật và điều kiện chuồng trại.

-Toàn cầu

Tổ chức Thú y thế giới (OIE): tổ chức liên chính phủ chịu trách nhiệm cho việc cải thiện sức khỏe động vật trên toàn thế giới. OIE đã được thành lập "*cho mục đích của dự án công ích quốc tế liên quan đến việc kiểm soát dịch bệnh động vật, bao gồm cả những ảnh hưởng đến con người và thúc đẩy quyền động vật và thức ăn chăn nuôi an toàn*".

Hiệp hội Bảo vệ động vật thế giới (WSPA): Chống lại sự tàn ác đối với động vật trên toàn cầu. Mục tiêu của WSPA bao gồm việc giúp mọi người hiểu tầm quan trọng của quyền động vật, khuyến khích các quốc gia cam kết thực hành thân thiện với động vật và xây dựng luận cứ khoa học để điều trị tốt hơn đối với động vật. Họ cho rằng họ có tư cách tư vấn tại Hội đồng châu Âu và cộng tác với chính phủ quốc gia, Liên Hợp Quốc, Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp thế giới (FAO) và Tổ chức Thú y thế giới (OIE)

-Canada

Có nhiều tổ chức ở Canada giúp bảo vệ quyền lợi động vật. Chúng bao gồm tất cả các loại động vật, động vật hoang dã, vật nuôi, động vật đồng hành, và các loài động vật hiếm, vườn thú. Ở Canada hầu hết các tổ chức phi chính phủ tổ chức phúc lợi động vật đóng góp rất nhiều vào sự nghiệp này.

Các Tổ chức phi chính phủ như:

Hội đồng chăm sóc trang trại (Animal Farm) quốc gia: Mục tiêu là tạo điều kiện thuận lợi cho sự hợp tác giữa tất cả các thành viên liên quan đến các vấn đề chăm sóc động vật trang trại, tạo điều kiện chia sẻ thông tin , truyền thông và giám sát các xu hướng và các sáng kiến trong cả hai thị trường trong nước và quốc tế .

Hiệp hội Thú y Canada:Mang đến sự tham gia của thú y đối với chăm sóc sức khỏe động vật (AW). Mục tiêu là để chia sẻ mối quan tâm đến động vật với tất cả các thành viên của nghề nghiệp, với công chúng, với chính quyền các cấp và với các tổ chức khác như Liên đoàn của các xã hội nhân đạo Canada có mối quan tâm tương tự.

Hội đồng Chăm sóc động vật Canada: Các tổ chức quốc gia chịu trách nhiệm giám sát việc chăm sóc và sử dụng động vật liên quan đến khoa học ở Canada .

Đậu Ngọc Hào st và dịch
(*Nguồn Wikipedia, the free encyclopedia*)